

STUDII DE CAZ

UNESCO Orașe ale învățării

Activități derulate în sfera
competențelor verzi și a
sustenabilității

2025

BONN GERMANIA . **CHARLEROI** BELGIA

DERRY MAREA BRITANIE – IRLANDA DE NORD

DUBLIN IRLANDA . **GIRONA** SPANIA

GLASGOW UNITED KINGDOM – SCOTLAND

GRONINGEN OLANDA . **LIÈGE** BELGIA

LJUBLJANA SLOVENIA . **PÉCS** UNGARIA

TRNAVA SLOVACIA . **VILADECANS** SPANIA

LEAP II

Local Adult
Education Policy II

[Leap2local.eu](https://leap2local.eu)

BONN

Bonn (Germania), un oraș cu aproximativ 330.000 de locuitori, este situat în vestul țării, pe malul Rinului, la 30 de kilometri sud de Köln, în landul Renania de Nord-Westfalia. Acesta se bucură de o comunitate multiculturală, cu o proporție semnificativă de tineri și o populație diversă de expați, datorită prezenței numeroaselor organizații internaționale (inclusiv agenții ale ONU) și a instituțiilor de învățământ, precum Universitatea din Bonn.

Economia locală este diversificată, având ca sectoare-cheie educația, cercetarea, tehnologia și serviciile. Bonn se mândrește cu un bogat patrimoniu cultural, ce include monumente istorice, muzee și teatre. De asemenea, localitatea găzduiește diverse festivaluri și evenimente care celebrează diversitatea sa etnică și istoria.

Orașul este recunoscut pentru angajamentul său față de sustenabilitate și pentru inițiativele de mediu, în concordanță cu obiectivele sale privind neutralitatea climatică și dezvoltarea urbană durabilă. În anul 2020, Bonn s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor care Învăță a UNESCO (GNLC - Global Network of Learning Cities) și clusterului pentru Educație pentru Dezvoltare Durabilă (ESD - Education for Sustainable Development).

Există o strategie specifică privind învățarea pe tot parcursul vieții?

În calitate de „oraș al învățării”, Bonn urmează Strategia Municipală de Sustenabilitate, adoptată în februarie 2019. Aceasta se bazează pe Agenda 2030 și integrează Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) în toate domeniile de acțiune ale municipalității.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Ambasadori pe teren – curs pentru înființarea „Grădinii Educației”: În anul 2022 a început amenajarea „Grădinii Educației” ca proiect de învățare practică (hands-on). Această inițiativă, coordonată de grădinari profesioniști, a oferit un curs pentru ambasadori pe teren în cadrul căruia participanții au contribuit în mod activ la crearea unei grădini comunitare de legume. Cursul a abordat aspecte esențiale ale grădinaritului ecologic, precum lucrarea solului, rotația culturilor, combaterea ecologică a dăunătorilor și recoltarea.

Odată finalizată „Grădina Educației”, aceasta va fi utilizată ca spațiu de învățare practică, găzduind întâlniri deschise și numeroase activități, inclusiv în colaborare cu comunitatea locală..

„House of Nature” este un centru de competențe certificat în domeniul EDD (Educație pentru Dezvoltare Durabilă), care oferă experiențe imersive în păduri și ecosisteme. Accentul este pus pe învățarea prin joc. Expozițiile temporare, adesea organizate în colaborare cu parteneri precum „OroVerde”, abordează teme precum alimentația sănătoasă, reducerea deșeurilor și spațiile naturale. Aceste expoziții sunt completate de programe educaționale și ateliere destinate instituțiilor de învățământ din Bonn.

„Abenteuer lernen” este o agenție regională pentru EDD. Finanțată de Departamentul pentru Tineret din Bonn, organizația organizează ateliere incluzive pentru copii și tineri, inclusiv proiectul „Sustainable Bonn”. Aceasta oferă oportunități EDD minorilor din toate mediile (cu dizabilități, potențial ridicat, dificultăți sociale sau defavorizați), derulează programe pentru refugiați și participă la „Bonn SDG Days”. În 2023, a primit Premiul Național pentru EDD.

Concluzii

Bonn a beneficiat semnificativ de pe urma inițiativei „Oraș al Învățării”, stimulându-și eforturile de sustenabilitate și implicarea comunitară. Prin alinierea strategiilor educaționale cu Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD), orașul stimulează colaborarea între diverse părți interesate (stakeholders).

Deși Bonn se află într-o etapă matură a parcursului său în domeniul EDD, municipalitatea își menține angajamentul pentru îmbunătățirea continuă. Abordarea proactivă a orașului de a implica cetățenii în procesele de sustenabilitate nu doar că i-a responsabilizat la nivel individual, dar a și cultivat un sentiment de apartenență în rândul comunității. Acest model participativ reprezintă o bună practică pentru alte centre urbane.

Cu toate acestea, amplasarea activităților s-ar putea să nu fie suficient de concentrată pe educația și învățarea adulților (EEA). Consolidarea acestui aspect ar putea spori impactul educației pentru sustenabilitate.

Implicarea unui număr mare de actori locali generează provocări în ceea ce privește coordonarea. Stabilirea unei abordări mai simplificate și mai eficiente a interacțiunii cu aceștia ar putea amplifica eforturile orașului în materie de EDD. Bonn rămâne un oraș orientat spre viitor, care își folosește statutul de „Oraș al Învățării” pentru a stimula sustenabilitatea și inovarea educațională.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

VILADECANS

Viladecans (Spania) este un oraș situat pe coasta mediteraneană, în apropiere de Barcelona, cu o populație de 65.549 de locuitori. Se bucură de un peisaj variat, de la plaje până la munți. Conduc de o viziune a oportunităților pentru toți, Viladecans excelează în cultură, acces la tehnologie, inovare în educație și progres socio-economic. Localitatea atrage investiții, diversifică industriile, susține antreprenoriatul și formează profesioniști. Deși își păstrează farmecul de așezare mică, îmbrățișează în același timp spiritul antreprenorial pentru a-și spori potențialul. Viladecans s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC) în 2016.

Există o strategie de învățare pe tot parcursul vieții pentru oraș?

Nu există un document specific privind învățarea pe tot parcursul vieții în oraș. Cu toate acestea, există Strategia Viladecans 2030, un document care definește cadrul strategic pentru 2030, cu scopul de a pregăti comunitatea pentru anul 2050. Obiectivul principal al acestui plan a fost acela de a ghida administrația și de a o ajuta să facă față provocărilor globale într-un mod proactiv și asumat, pentru a anticipa și a maximiza oportunitățile economice, sociale și instituționale din Viladecans. Strategia a fost concepută printr-un proces participativ și urmărește să transforme Viladecans într-un oraș mai durabil, mai educativ și mai empatic.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Viladecans a cultivat în mod activ o cultură a sustenabilității prin diverse inițiative. Orașul a implementat programe de promovare a practicilor de eficiență energetică și a organizat concursuri de recunoaștere a instituțiilor pentru eforturile lor de economisire a energiei. Pe frontul sănătății, Viladecans a lansat programe de igienă și campanii de sănătate mintală, destinate în special categoriilor vulnerabile de populație.

Vilawatt – un proiect-cheie în tranziția energetică a orașului Viladecans – este un efort colaborativ care implică cetățenii, companiile și Consiliul Local. Această structură comună vizează înființarea unui operator energetic integrat pentru o gestionare mai eficientă a resurselor. Un aspect semnificativ al Vilawatt îl reprezintă renovarea energetică profundă a trei clădiri rezidențiale din comunități cu venituri reduse. Acest proces de renovare a fost conceput pentru a fi participativ, implicând atât proprietarii clădirilor, cât și proiectanții. Proiectul vizează schimbarea mentalităților, responsabilizarea cetățenilor și încurajarea participării active la procesele de reabilitare energetică.

Platforma locală pentru integrarea tuturor eforturilor de tranziție energetică – inițiativă axată pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor prin promovarea unei culturi a economisirii energiei. Aceasta include oferirea instrumentelor necesare cetățenilor pentru a-și reduce și optimiza consumul de energie. Obiectivele sunt ambițioase: reducerea facturilor, reinvestirea economiilor realizate în îmbunătățirea locuințelor și stimularea economiei locale. Caracterul participativ al acestor proiecte este conceput pentru a sensibiliza și a educa comunitatea.

Proiectul **GreenMob** este o inițiativă axată pe mobilitatea urbană durabilă. GreenMob își propune să abordeze provocările legate de mobilitatea urbană prin promovarea opțiunilor de transport durabil, reducerea poluării și furnizarea unui calculator pentru emisiile de CO₂. Proiectul va dezvolta un planificator de călătorii care integrează diverse moduri de transport, oferind utilizatorilor informații detaliate și actualizări în timp real, recunoscând în același timp modul de transport utilizat și calculându-i emisiile.

Angajamentul orașului Viladecans față de sustenabilitate și dezvoltarea de competențe verzi a fost recunoscut prin acordarea premiului **European Green Leaf Award (EGLA)** în anul 2023. Abordarea pe mai multe niveluri a orașului, axată pe tranziția ecologică și promovarea unui stil de viață sănătos, a impresionat juriul. Implicarea cetățenilor și a părților interesate (stakeholders) în tranziția verde a orașului a fost, de asemenea, un factor-cheie. Viladecans construiește în mod activ un ecosistem social pentru tranziția sa verde, aliniind actorii locali, implicând cetățenii în procesul de luare a deciziilor și participând la rețele internaționale.

Concluzii

La fel ca în multe alte localități, Viladecans își concentrează inițiativele pe școlari și tineri, punând accent pe activitățile extrașcolare desfășurate prin cooperarea cu partenerii locali.

Mecanismul de guvernanță al planificării strategice implică în mod activ cetățenii. Contribuțiile acestora sunt analizate de Comitetul de Pilotaj (Steering group), ceea ce evidențiază potențialul educativ profund al proceselor participative.

De asemenea, orașul pune un accent deosebit pe bunăstarea și optimismul cetățenilor săi. Juriul care a acordat premiul Green Leaf Award a lăudat abordarea orașului de a insufla pozitivitate și bucurie în toate eforturile depuse. Prin crearea unei atmosfere pline de entuziasm, orașul își propune să atragă și să inspire și alte comunități să se alătore acestei transformări verzi.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

LIÈGE

Liège (Belgia), situat în estul țării, de-a lungul fluviului Meuse, este unul dintre cele mai importante orașe din punct de vedere istoric și cultural. Liège este o localitate multiculturală cu aproximativ 200.000 de locuitori (600.000 în zona metropolitană). Din punct de vedere cultural, se mândrește cu un amestec unic de identitate belgiană francofonă și o bogată moștenire istorică. Este recunoscut pentru festivalurile sale vibrante, reperle arhitecturale și o puternică tradiție în folclor, reflectată în evenimente remarcabile. Fost centru carbonifer și siderurgic, orașul a făcut cu succes tranziția către tehnologie, logistică, sănătate și educație. Universitatea din Liège, fondată în 1817, atrage studenți din întreaga Belgie și Europă, contribuind la dinamismul țesutului social local. Din anul 2024, Liège este membru al Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO, punând un accent puternic pe sustenabilitate și incluziune.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții pentru oraș?

Strategia de învățare pe tot parcursul vieții a orașului Liège își are rădăcinile în tranziția sa economică și socială post-industrială. Aceasta acordă prioritate Educației pentru Dezvoltare Durabilă (EDD), incluziunii și dezvoltării de competențe pentru economia verde. Orașul integrează învățarea pe tot parcursul vieții în educația formală, non-formală și informală – prin intermediul școlilor, universităților, centrelor profesionale, ONG-urilor și mișcărilor comunitare.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Ateliere de competențe verzi (prin centre comunitare și ONG-uri): formare practică în eficiență energetică, gestionarea deșeurilor și grădinarit durabil.

Universitatea din Liège oferă cursuri de managementul sustenabilității, științe ale mediului și proiecte aplicate desfășurate în colaborare de studenți și companii.

Programul Eco-Școli: implicarea elevilor din învățământul primar și secundar în proiecte de reciclare, grădinarit și economisire a energiei.

Liège în Tranziție: peste 180 de proiecte inițiate de cetățeni au rezultat dintr-un program comunitar care reunește locuitorii pentru a co-crea soluții durabile în domenii precum conservarea energiei, producția locală de alimente și transportul verde. Mișcarea de Tranziție încurajează o gândire pozitivă cu privire la o lume post-petrol, cu scopul de a ne spori reziliența în fața riscului crescut de deficit de resurse. Este un exercițiu de regândire a stilului de viață în lumina schimbărilor impuse de impactul climatic al activităților umane.

Inițiativa Circular Wallonia: promovarea practicilor de economie circulară, reutilizarea materialelor și producția durabilă. Această inițiativă este structurată în jurul a cinci linii de acțiune prioritare și cuprinde un set complex de 60 de măsuri concrete, menite să atingă zece obiective specifice legate de practicile economiei circulare din regiune.

Proiectul Climate Active Neighbourhoods (CAN) implică reducerea emisiilor de CO₂ la nivelul comunității și modele de guvernare cu emisii reduse de carbon.

Bugetarea participativă este un alt exemplu al angajamentului orașului Liège față de implicarea publicului. Această inițiativă permite locuitorilor să voteze modul în care ar trebui alocată o parte din bugetul orașului, influențând direct proiecte care reflectă prioritățile comunității (crearea de grădini comunitare, instalarea de piste pentru biciclete și dezvoltarea surselor de energie regenerabilă în cartierele locale).

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Municipalitatea din Liège** – inițiatoarea politicilor de învățare pe tot parcursul vieții și de sustenabilitate.
- **Societatea civilă:** *Liège în Tranziție, Youth for Climate Liège.*
- **Furnizorii de educație și formare:** Universitatea din Liège, centrele de formare profesională, Eco-Școlile.
- **Mediul de afaceri și industria:** întreprinderile locale care adoptă practici circulare și colaborează la formarea forței de muncă în domeniul ecologic.
- **ONG-urile și sectorul asociativ:** organizează ateliere, mobilizează cetățenii și sprijină bugetarea participativă.
- **Actorii culturali:** muzeele și instituțiile culturale care integrează temele sustenabilității în expoziții și evenimente.

Observații finale

Liège ilustrează modul în care un fost oraș industrial se poate reinventa prin **învățarea pe tot parcursul vieții și prin inițiative axate pe sustenabilitate**. Combinând politicile de sus în jos (strategia orașului, statutul de membru al Rețelei Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO) cu implicarea cetățenilor de jos în sus (bugetarea participativă, acțiunile climatice comunitare), localitatea își consolidează atât **competențele verzi**, cât și sentimentul de responsabilitate civică.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

GIRONA

Girona (Spania) este un oraș mediu din Catalonia (Spania), renumit pentru centrul său medieval, dar axat puternic pe tehnologie, antreprenoriat și sustenabilitate. În anul 2022, localitatea s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO, confirmându-și angajamentul față de învățarea pe tot parcursul vieții și educația incluzivă.

Această orientare este susținută prin inițiativa Girona Smart City, care integrează tehnologia și sustenabilitatea pentru a optimiza gestionarea resurselor și calitatea vieții. Proiectul include soluții eco-inteligente și aplicația Girona en Verde, un instrument prin care cetățenii primesc sfaturi privind consumul de energie și managementul deșeurilor.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții în oraș?

Politica Girona privind învățarea pe tot parcursul vieții este structurată în jurul programului **Pla Educatiu d'Entorn Girona**, care promovează educația și incluziunea socială prin cooperarea dintre școli, asociații, centre civice și companii locale.

Domeniile-cheie includ: **educația adulților** (formare de bază, profesională și preuniversitară), **sprijinul școlar** (activități extrașcolare și programe de consolidare), **coeziunea socială** (atelieri și seminare pentru integrarea migranților și a grupurilor vulnerabile), **accesul la cultură** (prin biblioteci și centre civice) și **antreprenoriatul** (alianțe cu IMM-urile și programul Girona Emprèn).

Această strategie este aliniată cu politica educațională regională a Cataloniei și cu ODD-urile ONU (în special ODD 4 – Educație de calitate, ODD 10 – Reducerea inegalităților, ODD 11 – Orașe și comunități durabile).

Girona a creat rețeaua numită Red de Ciudades Educadoras de las Comarcas Gerundenses, care își propune să ofere autonomie localităților mici din provincie în scopul dezvoltării de politici locale privind educația. Misiunea acestei rețele este de a transforma orașul într-o „clasă activă”, în care învățarea are loc nu doar în școli, ci în fiecare spațiu social, cultural și urban.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitate

Girona integrează în mod activ sustenabilitatea în procesul de învățare pe tot parcursul vieții:

Escoles Verdes Girona (Programul Școli Verzi): integrează educația ecologică în programele școlare, prin grădini școlare, proiecte de economisire a energiei și campanii de reciclare.

Săptămâna Energiei Sostenibile din Girona (Setmana de l'Energia Sostenible): acest eveniment anual este organizat de Consiliul Local și cuprinde, de exemplu, atelieri publice și puncte de informare despre panourile solare, economisirea energiei și sursele regenerabile.

Girona + Neta: este o inițiativă de creștere a gradului de conștientizare publică și a participării cetățenilor la reducerea deșeurilor și reciclare. Include activități care transformă spațiile publice în zone verzi și curate, organizarea de acțiuni comunitare pentru curățenie și întreținere, promovând sustenabilitatea și învățarea practică despre gestionarea deșeurilor.

Dia de la Terra (Ziua Pământului): este un alt eveniment anual organizat de Consiliul Local, menit să sensibilizeze populația cu privire la problemele de mediu și comportamentul responsabil prin ateliere publice, piețe ecologice, plimbări în natură și evenimente culturale.

Girona Oraș Activ și Sănătos (Girona Active & Healthy City): este un program al Consiliului Local pentru promovarea unui stil de viață sănătos și durabil (infrastructură pentru biciclete, activități sportive pentru seniori, proiecte de incluziune).

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

Modelul de oraș al învățării din Girona se bazează pe rețele puternice formate între diverse sectoare. Această guvernare pe mai multe niveluri asigură o colaborare strânsă între partenerii de la nivel local, regional și internațional:

- **Nivel municipal:** Consiliul Local Girona, Comitetul Tehnic (coordonarea departamentelor orașului), Rețeaua de Centre Civice (care oferă o gamă largă de activități de formare, ateliere și cursuri pentru toate vârstele, facilitând accesul la educația formală, non-formală și informală).
- **Instituții educaționale:** Universitatea din Girona, Centrele de Educație a Adulților, școlile.
- **Societatea civilă și ONG-uri:** Asociația Naturaliștilor din Girona, Caritas, Ecologiștii în Acțiune, Fundația Emys, Fundația Catalană Esplai.
- **Afaceri și tehnologie:** Telefónica, Eurecat, Fundația i2CAT, IMM-uri locale.
- **Autorități regionale:** Guvernul Cataloniei (Departamentele de Educație, Sustenabilitate și Sănătate).
- **Rețele internaționale:** UNESCO GNLC, Eurocities, Asociația Internațională a Orașelor Educatoare, OECD

Observații finale

Girona demonstrează că **învățarea pe tot parcursul vieții pentru sustenabilitate nu este doar o ambiție politică, ci și un instrument practic** pentru creșterea calității vieții, sprijinirea inovării și crearea de comunități coezive și reziliente. Inițiativele combinate precum Learning City, Smart City și Educating City au creat un angajament ferm față de educație și învățare.

Girona a avut de câștigat în urma dobândirii statutului de Oraș al Învățării (Learning City) prin obținerea unei mai bune coeziuni în rândul instituțiilor și autorităților locale. Crearea Comitetului Tehnic în cadrul Consiliului Local a ajutat la dezvoltarea unui sentiment de unitate în instituțiile locale. O mulțime de activități sunt organizate chiar de către Consiliul Local și nu se concentrează în mod specific pe învățarea adulților, ci se adresează populației generale.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

CHARLEROI

Charleroi (Belgia) este cel mai mare oraș din Valonia (200.000 de locuitori, 500.000 în zona metropolitană). Fost centru industrial siderurgic și carbonifer, orașul se concentrează acum pe diversificare economică în domenii precum industria aerospațială, biotehnologia și energia verde. Localitatea este diversă cultural, având un mix dinamic de cetățeni belgieni și comunități de imigranți. Charleroi este recunoscut pentru scena sa culturală bogată, găzduind numeroase centre de artă, teatre și muzee, printre care se numără Muzeul de Fotografie (Musée de la Photographie), renumit la nivel internațional. Orașul are, de asemenea, o puternică tradiție în street art, festivaluri muzicale și arte spectacolului, punând în valoare creativitatea regiunii. Din anul 2020, Charleroi este membru al Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC), făcând parte din clusterul de Educație pentru Dezvoltare Durabilă (EDD).

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții pentru oraș?

Charleroi integrează învățarea pe tot parcursul vieții în Planul de Proiect al Orașului 2019–2024, care conturează șapte arii prioritare: incluziunea, sustenabilitatea, îmbunătățirea serviciilor publice, antreprenoriatul, implicarea cetățenilor, spațiile urbane vibrante și centrele culturale/educaționale. Deși nu reprezintă o strategie de sine stătătoare, aceste politici promovează oportunități de învățare **accesibile, echitabile și centrate pe cetățean** în toate sectoarele, fiind aliniată cu ODD-urile (Obiectivele de Dezvoltare Durabilă) 4, 8, 10, 11 și 13.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Pădurea Școlară Gilly – „Aducem natura în clasă”: Educație ecologică practică pentru elevi, axată pe biodiversitate, climă și sustenabilitate. La Ateneul Regal din Gilly, elevii participă săptămânal la un curs de mediu. Prin transformarea unor zone din perimetrul școlii în spații verzi, aceștia pot studia plantele native, pot învăța despre importanța conservării solului și a apei și pot observa fauna locală.

Planul de Acțiune pentru Energie durabilă și climă: Cuprinde 50 de măsuri, sprijinite de Casa Energiei și Ghișeul de Energie, ajutând cetățenii să reducă utilizarea energiei și să adopte surse regenerabile. Cele două centre oferă consultanță pentru reducerea consumului casnic, îmbunătățirea eficienței energetice și accesul la instrumente practice pentru un stil de viață cu emisii reduse de carbon.

Natura în oraș: Cu peste 20 de zone verzi – de la parcuri și grădini până la spații destinate agriculturii urbane – Charleroi promovează un echilibru armonios între viața urbană și biodiversitate, încurajând locuitorii să prețuiască ecosistemele naturale.

Cartierele Naturii: Revitalizarea spațiilor neutilizate prin proiecte comune cu rezidenții, stimulând conștientizarea sustenabilității și sentimentul de responsabilitate colectivă. Prin implicarea locuitorilor în co-crearea acestor zone verzi, orașul se asigură că spațiile reflectă nevoile comunității și dezvoltă un puternic spirit de responsabilitate colectivă.

Apel deschis pentru cetățeni: Finanțare pentru grădini de cartier, afaceri din economia socială și proiecte antidiscriminare.

Proiectul de regenerare urbană „Charleroi: (re)cucerirea Vestului”: Un proiect ambițios de regenerare urbană, ce vizează peste 2.200 de hectare de teren marcate de trecutul industrial al regiunii.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Cetățenii** – inițiative comunitare, cum ar fi grădinile de cartier și grupurile de acțiune climatică.
- **ONG-urile și operatorii din economia socială** – combaterea inegalității, a discriminării și promovarea educației incluzive.
- **Sectorul de afaceri local** – în special în domenii precum tehnologiile verzi, tehnologiile curate (clean-tech) și practicile de economie circulară.
- **Autoritățile publice (orașul Charleroi)** – asigurarea finanțării, a coordonării și a cadrelor politice.

Observații finale

Charleroi demonstrează modul în care un fost oraș industrial poate folosi educația și inovarea pentru a stimula sustenabilitatea și incluziunea socială. Orașul pune accent pe participarea comunității, pe proiecte generate de cetățeni și pe parteneriate intersectoriale.

Modelul din Charleroi oferă inspirație prin:

- integrarea învățării pe tot parcursul vieții în strategii urbane mai ample;
- îmbinarea **competențelor verzi cu incluziunea socială**;
- implicarea cetățenilor în procese de **colaborare și apeluri deschise**;
- alinierea politicilor locale cu **ODD-urile ONU**.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

GLASGOW

Glasgow (Marea Britanie) este cel mai mare oraș din Scoția, având o populație de aproximativ 635.000 de locuitori. Fost centru industrial, orașul s-a transformat într-un lider european în sustenabilitate, educație și inovare. În anul 2019, Glasgow s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC), plasând învățarea pe tot parcursul vieții în centrul dezvoltării sale urbane. Orașul este recunoscut la nivel internațional pentru leadershipul său în domeniul climatic, în special ca gazdă a Conferinței ONU privind Schimbările Climatice COP26 în 2021, dar și pentru inițiative precum *Proiectul GALLANT (Glasgow as a Living Lab Accelerating Novel Transformation)*, care transformă localitatea într-un teren de testare pentru soluții ecologice.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții în oraș?

Există *Planul de Învățare și Dezvoltare Comunitară din Glasgow (2021–2024)*, coordonat de Parteneriatul Strategic de Învățare și Dezvoltare Comunitară din Glasgow (GCLDSP). Acest cadru pentru strategia de învățare pe tot parcursul vieții pune accent pe incluziune, sustenabilitate și autonomizarea comunității.

Prioritățile-cheie includ:

Alfabetizarea digitală și incluziunea financiară pentru grupurile dezavantajate.

Educația ecologică și dezvoltarea de competențe verzi pentru o economie ecologică.

Învățarea bazată pe comunitate, realizând o legătură strânsă între universități, școli, ONG-uri și cetățeni.

Strategia de învățare a orașului Glasgow este strâns legată de obiectivul său de a deveni un oraș rezilient la schimbările climatice și cu emisii nete zero până în anul 2030. Universitățile, în special Centrul de Cercetare și Dezvoltare în Educația Adulților și Învățarea pe Tot Parcursul Vieții (CR&DALL) din cadrul Universității din Glasgow, joacă un rol esențial în cercetare, activități de informare publică și dezvoltarea competențelor.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Glasgow integrează învățarea pe tot parcursul vieții direct în acțiunile climatice prin mai multe inițiative de referință:

Proiectul GALLANT: un program de 10 milioane de lire sterline finanțat de Consiliul de Cercetare a Mediului Natural din Regatul Unit, care implică cetățenii în restaurarea biodiversității, regenerarea urbană și soluții energetice cu emisii reduse de carbon. Locuitorii participă la cartografierea speciilor, reproiectarea spațiilor verzi și co-crearea de sisteme de energie regenerabilă.

Strategia de Transport Activ (2022–2031): promovează mersul pe jos, cu bicicleta și cu scaunul cu rotile/mijloace nemotorizate ca alternative la deplasarea cu mașina. Aceasta reduce emisiile și îmbunătățește sănătatea prin investiții în piste sigure pentru biciclete și rute pietonale.

Pactul Verde din Glasgow (Glasgow Green Deal): un plan de acțiune pe nouă ani pentru construirea unei economii echitabile, cu emisii nete zero, prin modernizări pentru eficiență energetică, investiții în transportul public și crearea de locuri de muncă verzi.

De asemenea, există o serie de activități culturale care cresc gradul de conștientizare cu privire la problemele de sustenabilitate:

Galeria de Artă Modernă (GoMA): organizează expoziții axate pe sustenabilitate, cum ar fi „Moda durabilă”, precum și ateliere tematice.

Centrul de Științe din Glasgow (Glasgow Science Centre): desfășoară programul „Lumea noastră, impactul nostru” (Our World, Our Impact) – inițiative de implicare în acțiunile climatice.

Create4Glasgow: a oferit tinerilor o voce pentru a contura prioritățile climatice în urma conferinței COP26.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

GSuccesul orașului Glasgow se bazează pe o colaborare extinsă între sectoare. Împreună, acești actori formează un ecosistem la nivel de oraș care leagă educația, sustenabilitatea și echitatea socială. Principalii participanți includ:

- **Autoritățile locale:** Consiliul Municipal Glasgow (politici, planificare și strategie).
- **Universități și centre de cercetare:** Universitatea din Glasgow și CR&DALL (transfer de cunoștințe, implicare comunitară).
- **Sectorul comunitar și de voluntariat:** Glasgow Life, Volunteer Glasgow și Asociația Educațională a Muncitorilor.
- **Companii și asociații de locuințe:** Jobs & Business Glasgow, Wheatley Group, Asociația de Locuințe din Glasgow.
- **Cetățenii:** participanți activi la cartografierea biodiversității, proiecte energetice și planificarea comunitară.

Observații finale

Glasgow demonstrează modul în care **învățarea pe tot parcursul vieții poate stimula sustenabilitatea urbană**. Prin integrarea educației în acțiunile climatice, orașul nu doar că își dezvoltă reziliența, dar se asigură și că toate comunitățile beneficiază de pe urma tranziției către competențe verzi.

Utilizarea culturii și a creativității (prin muzee, proiecte pentru tineret și inițiative artistice) reprezintă o cale excelentă de a crește gradul de conștientizare în rândul publicului.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

DUBLIN

Dublin (Irlanda) este capitala țării și are o populație de aproximativ 1,26 milioane de locuitori. Orașul este recunoscut ca un centru major pentru tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), industria farmaceutică și industriile creative. Din anul 2019, Dublin este membru al Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO, iar în 2021 a primit premiul UNESCO Learning City Award. Inițiativa Dublin Learning City este coordonată în comun de Institutul de Educație Marino și Institutul de Artă, Design și Tehnologie Dún Laoghaire, în parteneriat cu Trinity College Dublin, University College Dublin, Colegiul Național de Artă și Design, Colegiul Regal al Chirurgicalor din Irlanda, Consiliul Municipal Dublin și consiliile de educație și formare de la nivel municipal și de comitat.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții în acest oraș?

Viziunea Consiliului Municipal Dublin este de a construi un oraș dinamic și durabil, cu cartiere incluzive, o economie vibrantă și o creștere interconectată. Misiunea sa este de a stimula dezvoltarea durabilă prin leadership civic și servicii care îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor.

Localitatea promovează învățarea pe tot parcursul vieții prin *inițiativa Dublin Learning City*, asigurându-se că educația este accesibilă tuturor și încurajând progresul către învățământul postliceal și superior. Strategia orașului este strâns legată de *Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD)*, incluziune, sănătate, echitate și antreprenoriat.

Printre momentele importante ale fiecărui an se numără *Festivalul învățării*, care deschide școlile, bibliotecile, muzeele și centrele comunitare pentru toți cetățenii prin evenimente de învățare gratuite. La nivel național, strategia Irlandei privind EDD până în 2030 încadrează educația în jurul sustenabilității, drepturilor omului și cetățeniei globale.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Cartografierea Dublinului Verde (Mapping Green Dublin): un proiect participativ de ecologizare urbană în districtul Dublin 8, condus de University College Dublin, care implică rezidenții și grupurile locale în planificarea spațiilor verzi pentru sănătate și bunăstare.

Festivalul Dublin Learning City: o celebrare a învățării la nivelul întregului oraș, cu ateliere, tururi ghidate pe jos și activități culturale, multe dintre acestea concentrându-se pe sustenabilitate și competențe verzi.

Green Schools Ireland (Eco-Școli): un program național de educație ecologică ce își desfășoară activitatea în Dublin, încurajând elevii să acționeze pentru climă și sustenabilitate.

Programul Cycle to Work (Cu bicicleta la serviciu): o schemă de stimulente fiscale pentru angajați în vederea achiziționării de biciclete, promovând naveta durabilă.

Inițiativa Tidy Towns și WEEE Ireland: competiții comunitare și scheme de reciclare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) sprijinite de Consiliul Municipal Dublin, consolidând gestionarea deșeurilor și conștientizarea ecologică.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Învățământul superior și formarea profesională:** Trinity College Dublin, UCD, Institutul Marino, NCAD, RCSI, Consiliile de Educație și Formare.
- **Sectorul municipal:** Consiliul Municipal Dublin (planificare strategică, servicii publice, festivaluri).
- **Societatea civilă și ONG-urile:** întreprinderi sociale, grupuri culturale și ONG-uri de sustenabilitate (de exemplu, The Wheel, Spark Change).
- **Inițiative verzi:** proiectul Mapping Green Dublin, grupuri de mediu și organizații de reciclare.
- **Comunitățile locale:** proiectul Cartierele Învățării din zona North Inner City promovează învățarea intergenerațională și incluzivă.

Observații finale

Dublin demonstrează modul în care o capitală europeană poate integra învățarea pe tot parcursul vieții în politicile urbane, legând-o direct de sustenabilitate și bunăstarea comunității. Statutul său de Oraș al Învățării UNESCO consolidează cooperarea cu Cork, Limerick, Waterford, Belfast și Derry/Strabane, formând împreună **Rețeaua Irlandeză a Orașelor Învățării**.

Lecții-cheie pentru alte municipalități:

- Conectarea directă a învățării pe tot parcursul vieții cu sustenabilitatea și ODD-urile (în special ODD 4 – Educație de calitate și ODD 11 – Orașe și comunități durabile).
- Utilizarea festivalurilor și a evenimentelor deschise pentru a implica cetățenii de toate vârstele.
- Sprijinirea inițiativelor comunitare de jos în sus (cum ar fi proiectele de învățare de cartier și cele de ecologizare).
- Construirea de coaliții puternice între consiliile municipale, universități și ONG-uri.

Dublin arată că investițiile în orașele învățării nu doar că îmbunătățesc angajabilitatea și viața culturală, dar consolidează și reziliența, sustenabilitatea și incluziunea socială.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

DERRY

Derry/Londonderry (Irlanda de Nord) este al doilea oraș ca mărime din Irlanda de Nord și al cincilea de pe insula Irlanda. Situat în comitatul Londonderry, orașul se întinde în prezent pe ambele maluri ale râului Foyle, având o populație de aproximativ 90.000 de locuitori. Derry s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO în anul 2019, punând accent pe Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD). Localitatea integrează învățarea pe tot parcursul vieții cu sustenabilitatea, incluziunea și inovarea.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții pentru acest oraș?

Strategia din Derry este integrată în Planul de Creștere Strategică Incluzivă, axat pe educație, sustenabilitate și reziliență. Printre inițiativele-cheie se numără *Comunitatea de Învățare Foyle* (cooperare școlară), *Colegiul NWRC* (formare tehnică și profesională adaptată pieței muncii) și *Festivalul Orașelor Învățării*. Proiectele de incluziune socială sprijină grupurile vulnerabile, în timp ce inițiativele verzi se concentrează pe reciclare și agricultură urbană.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Academia de Competențe Verzi NWRC (NWRC Green Skills Academy): oferă formare pentru locuri de muncă verzi, energie regenerabilă și tehnologii durabile.

Zero Waste North West: organizează ateliere axate pe reducerea deșeurilor, repararea obiectelor și reciclare.

Eco-Schools Northern Ireland: școli premiate cu „Steag Verde” pentru proiecte de sustenabilitate.

Proiectul Foyle Reeds: axat pe restaurarea zonelor umede și a biodiversității în perimetrul râului Foyle.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Educație și formare:** NWRC, Atelierul Comunitar și de Tineret din Derry (Derry Youth & Community Workshop).
- **Comunitate și cultură:** The Nerve Centre, The Playhouse, Muzeul Turnului (Tower Museum), Muzeul Asemiului (Siege Museum).
- **ONG-uri și inițiative verzi:** Echipa de Management de Cartier Triax, Foyle Hospice.
- **Industrie și mediul de afaceri:** Seagate Technology, Allstate NI.

Observații finale

Derry demonstrează modul în care **învățarea pe tot parcursul vieții poate stimula sustenabilitatea, incluziunea socială și creșterea economică**. Succesul orașului se datorează:

- Unei *colaborări multisectoriale puternice* (școli, ONG-uri, companii, administrație locală).
- *Conectării educației cu nevoile pieței muncii, în special în zona de competențe verzi.*
- *Utilizării patrimoniului cultural și a spațiilor publice pentru învățare și implicare comunitară.*

Recomandări pentru alte orașe: construirea de comunități locale de învățare, conectarea furnizorilor de educație cu angajatorii, utilizarea resurselor locale și integrarea sustenabilității în proiectele comunitare pentru a consolida reziliența și inovarea.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

GRONINGEN

Groningen (Olanda) este cel mai mare oraș din nordul țării, având 238.000 de locuitori. Ca centru economic și cultural major, este recunoscut drept „capitala nordului”. Fiind un renumit oraș studentesc, cu trei universități și puternice instituții de cercetare, Groningen se remarcă prin politici urbane progresiste, aer curat și o cultură dezvoltată a ciclismului (peste două treimi din călătorii sunt efectuate cu bicicleta). Orașul menține relații internaționale și promovează cooperarea economică în sprijinul universităților și afacerilor locale. Având o poziție de top ca oraș al cunoașterii, scopul său este de a atrage și reține talentele internaționale. Din anul 2019, Groningen face parte din **Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC)**, în cadrul clusterului de Educație pentru Dezvoltare Durabilă (EDD).

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții?

Deși nu deține un document unic de strategie, învățarea este integrată în *Akkoord van Groningen (Acordul de la Groningen)* – un parteneriat pe termen lung între municipalitate, provincie, universități, spitale și companii. Actualizată la fiecare patru ani, această agendă se concentrează pe *tranziția energetică, sănătate și digitalizare*, având ca scop conectarea educației cu piața muncii și inovarea.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Groningen Drenthe Circular: asociație cu peste 100 de membri ce organizează colaborări pe lanțul de aprovizionare și schimburi de cunoștințe, facilitând tranziția companiilor către economia circulară. Obiectivele includ reducerea cu 50% a utilizării materiilor prime până în 2030 și o economie 100% circulară până în 2050, prin inițiative în inovare, antreprenoriat și transfer de cunoștințe.

Inițiativa Net Zero Cities: program din care Groningen face parte, conceput pentru a ajuta orașele să depășească barierele structurale, instituționale și culturale actuale, cu scopul de a atinge neutralitatea climatică până în anul 2030.

Cafenele și ateliere de reparații (Repair cafés): finanțate de oraș pentru a promova reutilizarea, reducerea deșeurilor și crearea de locuri de muncă pentru șomeri, sprijinind astfel economia circulară.

Platforma Groningen Sustenabil (duurzaam groningen.nl): oferă cetățenilor sfaturi practice pentru locuințe, alimentație, cumpărături, transport și grădinărit durabil. Tematicile acoperite includ: locuința (izolații, subvenții), grădina și împrejurimile (spații verzi), deșeurile și reutilizarea (gestionare durabilă), alimentația (produse locale), cumpărăturile (obiecte second-hand, reparații), afacerile (antreprenoriat responsabil) și serviciile de transport (mobilitate durabilă)

Evenimente și inițiative comunitare: schimburi de haine, piețe vintage, expoziții de construcții durabile și campanii privind colectarea apei de ploaie și grădinăritul urban.

Comportamentul durabil este foarte dezvoltat și a devenit parte integrantă din viața cetățenilor.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Municipalitatea Groningen** – asigură coordonarea și finanțarea.
- **Instituțiile de învățământ și cercetare:** Universitatea din Groningen, Universitatea de Științe Aplicate Hanze.
- **Spitalele și furnizorii de servicii medicale:** realizează legătura dintre sănătate și sustenabilitate.
- **Societatea civilă și ONG-urile:** în special organizațiile de mediu și culturale.
- **Partenerii din industrie și mediul de afaceri:** implicați în economia circulară și tranziția energetică.

Observații finale

Groningen demonstrează cum *un oraș fără o strategie formală de învățare pe tot parcursul vieții poate integra cu succes educația și obiectivele de sustenabilitate* prin parteneriate solide și inițiative centrate pe cetățeni. Abordarea sa arată că:

- Colaborarea dintre universități, administrația locală și companii este esențială. Inițiativele practice, comunitare (cafenele de reparații, subvenții locale, platforme cetățenești) motivează locuitorii mai mult decât programele impuse de sus în jos.
- Conectarea sustenabilității cu beneficii personale tangibile (costuri mai mici, sănătate mai bună, implicare comunitară) este extrem de eficientă.

Ceea ce funcționează în Groningen este raportarea **competențelor verzi** la situația individuală a oamenilor – dacă aceștia văd beneficii personale într-un anumit comportament, sunt mult mai dispuși să îl adopte. Prin urmare, este recomandat ca toate activitățile de formare sau de conștientizare să fie legate de acțiuni practice care îmbunătățesc situația (financiară) a cetățenilor. Pentru alte municipalități, modelul ilustrează cum *orașele învățării pot îmbina educația, sustenabilitatea și inovarea într-o viziune coerentă în beneficiul cetățenilor și al economiei locale.*

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

LJUBLJANA

Ljubljana (Slovenia) este membră a Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC) și laureată a premiului UNESCO Learning City Award 2021. De asemenea, orașul este activ în clusterul GNLC pentru Educație pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) și membru al rețelei European Cities of Learning. Viziunea sa este concentrată în sloganul „Ljubljana – un oraș al educației pentru toți”. Ljubljana este centrul politic, științific și cultural al națiunii slovene și, cu peste 295.504 locuitori, reprezintă cel mai mare oraș și cel mai important centru economic din Slovenia (31,8% din populație are sub 30 de ani). În ultimii 15 ani, Ljubljana și-a schimbat radical imaginea, devenind un oraș verde și durabil, ale cărui politici acordă o importanță capitală educației. Este un important pol cultural și academic ce atrage cercetători, artiști, oameni de afaceri și experți internaționali datorită universității sale, institutelor de renume și evenimentelor de amploare.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții în Ljubljana?

Ljubljana nu deține un document strategic unic, însă obiectivele sale în acest domeniu sunt integrate în angajamentul față de UNESCO GNLC. Orașul conectează explicit învățarea pe tot parcursul vieții cu dezvoltarea urbană durabilă, cultura și protecția mediului.

Obiective pe termen mediu: înscrierea aproape universală la grădiniță, alfabetizarea digitală a vârstnicilor, programe de integrare pentru migranți, cooperarea intergenerațională și incluziunea grupurilor vulnerabile.

Obiective pe termen lung: creșterea participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții, asigurarea accesului echitabil la educație și garantarea unei calități ridicate a vieții într-un oraș verde, tolerant și sigur

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Universitatea Vârstei a Treia – Voluntarii Grădinii: cursanții în vârstă fac voluntariat în Grădina Botanică a Universității, transmitând cunoștințe despre biodiversitate și promovând învățarea intergenerațională.

GAL „Armonie între oraș și mediu rural”: proiecte de dezvoltare locală finanțate de UE care promovează protecția mediului, căminele intergeneraționale și incluziunea socială.

Proiectul CoFarm4Cities (Agricultură urbană în Europa Centrală): dezvoltarea și testarea unui model de agricultură urbană prin intervenții pilot ce conectează școlile cu lanțurile locale de aprovizionare cu alimente; include educație privind compostarea, ciclurile alimentare și promovarea produselor locale.

Punctul de Informare pentru Neutralitatea Carbonului: înființat în 2023 pentru a crește gradul de conștientizare privind decarbonizarea, energia regenerabilă și stilurile de viață durabile.

Programul de conștientizare a dezvoltării durabile: reinvestește 10% din economiile de energie obținute prin renovarea clădirilor în educația privind sustenabilitatea în școli și grădinițe (atelier practice, experimente, instrumente didactice).

Proiectul PS Lifestyle (Stil de viață pozitiv și durabil): le permite rezidenților să adopte un stil de viață mai sănătos și mai durabil prin reducerea amprentei lor de carbon, utilizând un calculator de carbon conceput pentru a sprijini comportamentele ecologice.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

- **Municipalitatea Ljubljana (MOL):** principalul motor și coordonator.
- **Instituțiile educaționale:** Universitatea din Ljubljana, Universitatea Vârstei a Treia, școli și grădinițe.
- **Organizațiile culturale și civice:** biblioteci, muzee, ONG-uri, platforme de artă.
- **Grupuri de mediu și planificare urbană:** inclusiv IMM-uri și ONG-uri active în tranziția verde.
- **Institutul Sloven pentru Educația Adulților (ACS):** partener-cheie pentru învățarea adulților.
- **Rețele internaționale:** UNESCO GNLC, European Cities of Learning, NetZeroCities.

Observații finale

Ljubljana demonstrează modul în care învățarea pe tot parcursul vieții poate fi integrată în strategiile de sustenabilitate și climă la nivel de oraș, asigurând participarea intergenerațională și implicarea grupurilor vulnerabile. Abordarea sa îmbină angajamentul politic, un spectru divers de actori locali și proiecte practice, de la agricultura urbană la educația energetică. Pentru alte orașe europene, Ljubljana oferă un exemplu puternic de bune practici privind modul în care aderarea la rețele internaționale și valorificarea fondurilor UE pot amplifica strategiile locale de învățare, stimulând în același timp tranziția către competențe verzi.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

TRNAVA

Trnava (Slovacia) – supranumit adesea „Roma slovacă” – este unul dintre cele mai vechi și importante orașe din punct de vedere istoric din Slovacia, având o puternică tradiție academică (găzduiește două universități). Populația actuală depășește 60.000 de locuitori. În anul 2022, Trnava s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO, în cadrul clusterului de Educație pentru Dezvoltare Durabilă. Orașul îmbină în mod activ educația, inovarea și sustenabilitatea, devenind un model de bune practici la nivel național pentru un Oraș al Învățării UNESCO în Slovacia.

Există o strategie specifică de învățare pe tot parcursul vieții în Trnava?

Deși Trnava nu deține o strategie de sine stătătoare, învățarea este integrată în documentele strategice municipale. Strategia pentru emisii reduse de carbon Trnava 2022–2027 pune accent pe educația în domeniul eficienței energetice, al energiei regenerabile și pe implicarea cetățenilor. Programul de Dezvoltare Economică și Socială 2014–2025 promovează o educație modernă și incluzivă, competențele digitale, reconversia profesională și inovarea. Totodată, Planul Comunitar de Servicii Sociale 2021–2025 se concentrează pe incluziunea socială prin cursuri de formare pentru grupurile vulnerabile (seniori, șomeri, persoane cu dizabilități).

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Baterkáreň: un spațiu comunitar multifuncțional ce organizează ateliere de upcycling, zero waste și economie circulară, precum și piețe de schimb (swap) pentru reducerea deșeurilor. Aceste ateliere oferă cetățenilor competențe verzi practice, promovând responsabilitatea ecologică la nivel individual și comunitar. Proiectul joacă un rol-cheie în educarea cetățenilor prin învățare interactivă.

Ateliere publice de energie regenerabilă: cursuri practice privind instalarea și întreținerea sistemelor de energie solară, ca parte a Strategiei orașului pentru emisii reduse de carbon.

Festivalul „Trnava Învăță” (Festival Učiaca sa Trnava): eveniment anual care conectează școlile, ONG-urile și companiile prin activități dedicate sustenabilității și învățării pe tot parcursul vieții.

Inițiativa ConnectT: oferă sprijin complex pentru integrarea străinilor în comunitate și promovarea sustenabilității sociale. Programul include cursuri de limbi străine, ateliere culturale și activități de integrare socială, asigurând participarea activă a tuturor rezidenților la viața orașului.

Consolidarea colaborării între părțile interesate

Trnava dezvoltă modelul de Oraș al Învățării prin proiecte comunitare precum Școala Profesorilor și Biznis Point, menite să îmbunătățească competențele în sectorul educațional și cel de afaceri local. Municipalitatea pune accent pe învățarea pe tot parcursul vieții prin evenimente ca Săptămâna Învățării pe Tot Parcursul Vieții, stimulând colaborarea între organizațiile educaționale și oferind oportunități accesibile pentru toate vârstele. Acest lucru consolidează obiectivul orașului de a crea o comunitate educată și puternică.

Observații finale

Trnava demonstrează cum un oraș slovac de dimensiuni medii poate construi un model de Oraș al Învățării prin îmbinarea sustenabilității, educației și incluziunii. Succesul se bazează pe parteneriate solide între municipalitate, ONG-uri (cum ar fi Lifestarter și Baterkäreň), universități și companii locale. Organizația Lifestarter joacă un rol critic în stimularea activităților de învățare din oraș.

Pentru alte municipalități slovace, Trnava demonstrează că:

- **Competențele verzi** și conștientizarea sustenabilității pot fi dezvoltate prin proiecte comunitare și ateliere practice.
- Organizațiile societății civile sunt parteneri valoroși, dar leadershipul municipal și finanțarea sunt esențiale pentru un impact pe termen lung.
- Aderarea la rețele internaționale (cum ar fi UNESCO GNLC) oferă vizibilitate și acces la bune practici.

Chiar și în absența unei strategii dedicate, orașele pot integra educația pentru sustenabilitate în politicile municipale existente, pot crea parteneriate și pot deveni modele pentru o învățare incluzivă și verde.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

PÉCS

Pécs (Ungaria) este al cincilea oraș ca mărime din țară (aproximativ 173.000 de locuitori) și un important centru cultural și educațional situat aproape de granița cu Croația. Este un centru regional și universitar major. Universitatea din Pécs, cea mai veche din Ungaria (fondată în 1367), este una dintre cele mai mari instituții de învățământ superior din țară, oferind o gamă largă de programe de studiu pentru circa 20.000 de studenți. Principalele provocări ale orașului includ tranziția de la industria grea dominantă (minerit) către industrii ușoare, inteligente și durabile, precum și problema demografică – scăderea populației și lipsa forței de muncă calificate. Orașul s-a alăturat Rețelei Globale a Orașelor Comunități de Învățare a UNESCO (GNLC) în anul 2016, în cadrul clusterului pentru Sănătate și Bunăstare. Pécs este un oraș cu o mare diversitate etnică, ce urmărește să promoveze coeziunea culturală și socială.

Există o strategie de învățare pe tot parcursul vieții în Pécs?

Deși Pécs nu deține o strategie unică și cuprinzătoare în acest sens, a dezvoltat multiple inițiative care promovează colectiv abordarea de oraș al învățării. Printre acestea se numără Festivalul Învățării, care are loc anual din 2017, în timpul toamnei. Evenimentul este coordonat și organizat de un ONG – Casa Comunităților Civice din Pécs – în parteneriat cu aproximativ 70 de ONG-uri, școli, organizații comunitare, fundații, grupuri artistice și ecologice, care oferă peste 120 de programe pe parcursul a două zile. Obținerea premiului UNESCO Learning City Award în 2017 a consolidat angajamentul localității față de participarea civică și învățarea comunitară.

Activități privind competențele verzi și sustenabilitatea

Pécs integrează în mod activ sustenabilitatea și competențele verzi în inițiativele sale de învățare:

Festivalul Învățării: programele anuale includ tematici ecologice; de exemplu, motto-ul din 2024 a fost „Pécs – orașul învățării durabile, Orașul Verde – transfer de cunoștințe și dezvoltare de competențe durabile”

UP Green University: inițiativă a Universității din Pécs care promovează competențele verzi și soluțiile inteligente durabile.

Misiunea UE „100 de orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic”: Pécs se numără printre cele 100 de orașe selectate, concentrându-se pe energia regenerabilă, serviciile urbane durabile și învățarea comunitară.

Centrul Familial Misina (din 2020): transformare inițiativă de cetățeni a unei foste clădiri într-un centru de conștientizare ecologică și comunitară.

Bugetarea participativă: sprijină proiectele verzi conduse de cetățeni și inițiativele civice.

Inițiative ale ONG-urilor (precum Fundația Green Bridge): vizează educația ecologică intergenerațională prin învățare bazată pe jocuri. Există, de asemenea, Academia Seniorilor, axată pe programe de îmbătrânire activă legate de conștientizarea sustenabilității.

Părți interesate majore și active (Stakeholders)

Actorul principal al Festivalului Învățării, Casa Comunităților Civice (ONG), lucrează în strânsă cooperare cu Universitatea din Pécs. Departamentul puternic de Educație a Adulților și Dezvoltare Umană al acesteia a devenit partenerul academic și de cercetare pentru sustenabilitate și învățarea adulților.

Desigur, Municipality Pécs este un jucător indispensabil, în special ca furnizor al bugetării participative și al inițiativelor de la nivelul UE. Sectorul industrial și privat este reprezentat, de exemplu, de VEOLIA, furnizorul de energie cu o centrală pe biomasă, care administrează un centru educațional pentru vizitatori ce promovează energia regenerabilă.

O serie de instituții culturale și ONG-uri (muzee, fundații, grupuri comunitare) oferă numeroase activități educaționale, în special în timpul Festivalului Învățării.

Observații finale

Forța orașului Pécs constă în colaborarea sa multi-actor: municipalitatea, universitatea, ONG-urile, companiile și cetățenii co-creează inițiative care îmbină patrimoniul cultural, sănătatea și sustenabilitatea.

Modelul de Oraș al Învățării din Pécs este de tip bottom-up (de jos în sus), fiind impulsivat de comunitate, ceea ce poate inspira alte orașe în care structurile municipale nu sunt singurele motoare ale învățării pe tot parcursul vieții.

Pécs demonstrează modul în care inițiativele UE (cum ar fi Misiunea celor 100 de orașe neutre din punct de vedere climatic) și rețelele UNESCO pot fi valorificate pentru a mobiliza cetățenii în jurul competențelor verzi și al conștientizării sustenabilității.

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod oficial opinia Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Co-funded by
the European Union

